

Td. Hartkorn, overdraget og betalt fra Staten, vil let bevirke, at mange ville rai-sonnere saaledes, at nu have vi foreløbig gjort nok for Hartkornet, saa kan det andet Spørgsmaal hvile. Dette andet Spørgsmaal om Hartkornsskatternes Fiksering er i mine Tanker af en saa overvejende Betydning, sammenlignet med en saadan Hjælp gennem en Gave fra Staten til Hartkornet, at det forekommer mig, at Hensynet til, om disse Bestemmelser ville fremme eller hemme Tilvejebringelsen af Enighed om Hartkornets Fiksering, ogsaa maa tages i Betragtning her. Men jeg ser i Virkeligheden ikke, hvorfor det ikke kunde gøres med det samme. Vil man sige, at Tiden tillader det ikke, ja, saa har der jo allerede været antydning af et æret Medlem (Koch), at man kunde træffe en Bestemmelse for Øjeblikket og saa forbeholde sig at faa varige Bestemmelser, der ramte fyldigere end disse Bestemmelser gøre, der fyldigere end disse fyldestgøre de Krav, som Kommunerne have til en heldigere Beskatning, og som særlig Hartkornet har til ikke at staa som eksceptionel Skatteyder i Kommunen. — Jeg vil nødig komme dybt ind paa Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade man kunde tænke sig en Hartkornsskatfikseringslov ført igennem, men jeg kan dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at det forekommer mig at være ganske klart, at man ikke, naar man fikserede Hartkornskatten, kunde tage til Udgangspunkt det samme — eller omtrent det samme — Grundlag, som da man i 1863 fikserede Grundskatterne for Købstadkommunerne. Det kan man i mine Tanker ikke, fordi det hidtidige Beløb af Hartkornsydelsen i Kommunerne jo er i den Grad forskelligt og i den Grad har været afhængigt af rene Tilfældigheder, at man kan træffe to Nabokommuner, af hvilken den ene opkræver paa Hartkornet de $\frac{5}{6}$ af hele Byrden og kun $\frac{1}{6}$ paa Formue og Lejlighed, medens Nabokommunen kun opkræver $\frac{1}{3}$ paa Hartkornet og $\frac{2}{3}$ paa Formue og Lejlighed. Og hvad kan være det bestemmende ved denne Forskel? Det er nok til at bestemme denne Forskel, om en stor Hartkornbesidder bor i Kommunen eller bor uden for Kommunen, det er nok til at bestemme den kolossale Forskel paa Hartkornsydelsen i de to Kommuner. At man altsaa ikke uden videre kan basere en Fiksering af Hartkornskatten paa det, der hidtidig er ydet, forekommer mig at være ganske klart, og det vilde kun hjælpe noget, men ikke saa overmaade meget, dersom man vilde tage til Udgangs-

punkt et Gennemsnit af en længere Række af Aar end den, Købstæderne have haft. Men jeg ser i Virkeligheden heller ikke, hvorfor man behøvede at udmaale denne Grundskat — som det jo vilde blive paa Hartkornet, naar den blev fikseret — efter, hvad Hartkornet hidtil har ydet. Det forekommer mig, at man lige saa godt kan have en fast Grundskat for den kommunale Hartkornsydelse, som man har faste Grundskatter for Statens Hartkornsydelse. Det er ganske klart, at dersom man vil paaligne en saadan Gammelskat til Kommunen, altsaa et Residuum af den gamle Hartkornsydelse, og fikserer den paa Ejendommen i Kommunen, maa sandelig ogsaa de andre Ejendomme i Kommunen, som ikke have Hartkorn, ansættes til Grundskat, hvis der skal blive fuld Retfærdighed deri; thi ellers bliver der ikke nogen Ligelighed. Ved Forordningen af 1802, der har været citeret her af det ærede Medlem for Odense (Koch), lagde man, da der tiltrængtes betydelige Skatteforøgelser af Staten, under Navn af Jordskyld en ret klækkelig Afgift paa Nyttens og Brugen af Jord, og ved Siden deraf paalagde man for at bringe Ligelighed til Veje de andre Grundejendomme i Landet Bygningsafgift — og det er jo den Bygningsafgift, vi have endnu den Dag i Dag, ligesom vi ogsaa have Jordskyldsafgiften, kun under et andet Navn; den gik jo med ind under Hartkornsskatterne. Altsaa, i 1802 paalagde man med Hensyn til Statsskatterne Jordskyld paa Landbrugsnæring eller paa Landbrugsejendomme og paalagde Bygningsafgift paa de andre. Men da man bestemte de kommunale Ydelser, glemte man at tage de andre Ejendomme med. Det havde været ret og billigt, om det var sket, og saa havde vi været ude over en stor Del af de Vanskeligheder, vi nu have. Men selv om det er glemt den Gang, kan det jo ske nu, og dersom man vilde skride til en Fiksering af Hartkornsskatterne paa den Maade — der har jo været foreslaaet mange Maader at fikserer paa — ser jeg ikke rettere, end at da vilde man ogsaa kunne tage det Spørgsmaal med og komme til at ansætte en Bygningsafgift paa de andre Ejendomme paa Landet. Som bekendt hviler Bygningsafgiften ikke nu paa alle Bygninger, idet alt, hvad der paa nogen Maade kan siges at staa i Forbindelse med Landbruget, er fritaget, hvorimod alle andre Bygninger ere skattepligtige. — Jeg skal ikke fordybe mig videre i dette Emne; men da den højtærede Minister jo paa en Maade i Gaar har opfordret mig til at formulere,